

ΘΕΜΕΛΙΩΔΗ ΜΕΓΕΘΗ – Προκύπτουν άμεσα. Δεν ορίζονται με τη βοήθεια άλλων μεγεθών

Μήκος: έχει μονάδα μέτρησης το **ΜΕΤΡΟ (m)**

Χρόνος: έχει μονάδα μέτρησης το **ΔΕΥΤΕΡΟΛΕΠΤΟ (s ή sec)**

Μάζα: έχει μονάδα μέτρησης το **ΧΙΛΙΟΓΡΑΜΜΟ (kg)**

ΠΑΡΑΓΩΓΑ ΜΕΓΕΘΗ – Ορίζονται με απλές μαθηματικές σχέσεις από τα θεμελιώδη.

Π.χ. Εμβαδόν(m^2), Όγκος(m^3), Πυκνότητα ($\rho=m/V$)

$$\rho = \frac{m}{V} \quad (\text{Πυκνότητα} = \text{Μάζα}/\text{Όγκος})$$

ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΣΤΗΜΑ ΜΟΝΑΔΩΝ (S.I.)

Είναι το σύνολο των **θεμελιωδών** και των **παράγωγων** μονάδων.

ΜΕΣΗ ΤΑΧΥΤΗΤΑ

$$v = \frac{s}{t} \quad (\text{Ταχύτητα} = \text{Απόσταση/Χρόνος})$$

Η ταχύτητα είναι **διανυσματικό** μέγεθος. Δηλαδή έχει **μέτρο** (πόσο) και **κατεύθυνση** (προς τα που). Όπως διανυσματικά μεγέθη είναι η μετατόπιση, ή οι δυνάμεις

Μονάδα μέτρησης είναι **m/sec** (προκύπτει από τον τύπο)

ΔΥΝΑΜΗ – Είναι ένας παράγοντας που μπορεί:

- α. Να μεταβάλλει την **ταχύτητα** ενός αντικειμένου
- β. Να προκαλέσει **παραμόρφωση** ενός αντικειμένου

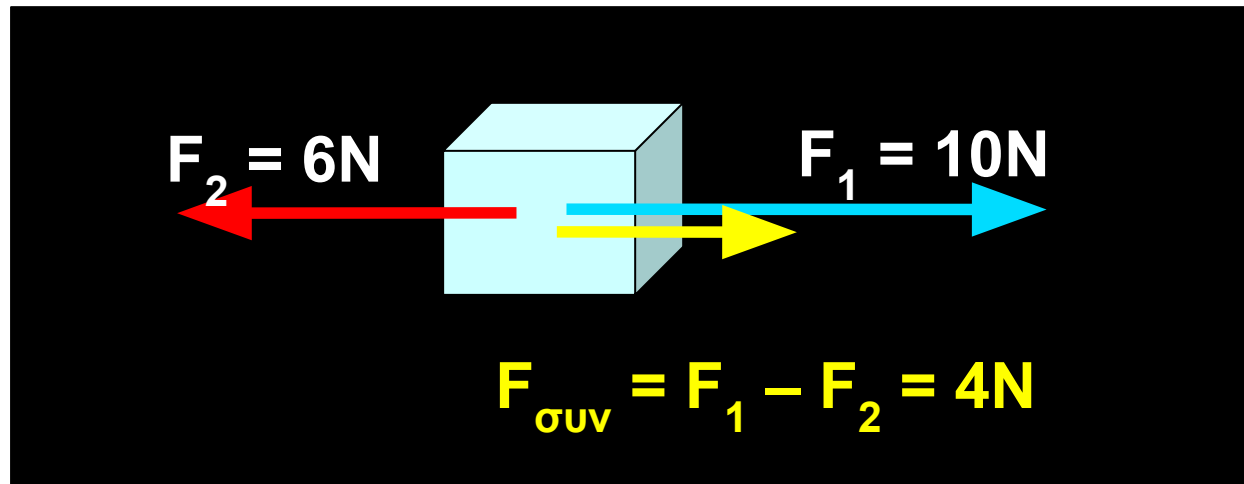
Μονάδα μέτρησης της δύναμης είναι το **1 Νιούτον (N)**

ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΗ ΔΥΝΑΜΕΩΝ

- Όταν ένα σώμα A ασκεί δύναμη σε ένα σώμα B, τότε το σώμα B ασκεί ίση αλλά αντίθετη δύναμη στο σώμα A.
- Οι δυνάμεις ασκούνται με **επαφή**, ή από **απόσταση**.

ΣΥΝΙΣΤΑΜΕΝΗ ΔΥΝΑΜΕΩΝ

Είναι η δύναμη που προκαλεί τα ίδια αποτελέσματα με το σύνολο των επιμέρους δυνάμεων που ασκούνται σε ένα σώμα.

ΒΑΡΟΣ ΕΝΟΣ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ

Είναι η δύναμη με την οποία η Γη έλκει το αντικείμενο αυτό.
Μονάδα μέτρησης του ΒΑΡΟΥΣ (w) είναι το **1 Νιούτον (N)**

ΜΑΖΑ ΕΝΟΣ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ

Είναι η ποσότητα της ύλης που αποτελεί το αντικείμενο αυτό.
Μονάδα μέτρησης της ΜΑΖΑΣ (m) είναι το **1 χιλιόγραμμα (kg)**

Η σχέση που συνδέει το βάρος με τη μάζα είναι η εξής:

$$W = m \cdot g$$

(g είναι η “επιτάχυνση της βαρύτητας” - $10m/sec^2$ - και αντιπροσωπεύει τη δύναμη του πεδίου βαρύτητας της Γης, στην επιφάνειά της)

ΠΙΕΣΗ

$$\text{Πίεση} = \frac{\text{Δύναμη που ασκείται κάθετα σε μια επιφάνεια}}{\text{Εμβαδόν της επιφάνειας}}$$

Μονάδα μέτρησης της Πίεσης είναι το 1Pa (Πασκάλ – 1N/1m³)

ΥΔΡΟΣΤΑΤΙΚΗ ΠΙΕΣΗ

Είναι η πίεση που ασκούν τα υγρά σε κάθε αντικείμενο που είναι βυθισμένο μέσα τους.

Επίσης τα υγρά ασκούν πίεση προς όλες τις κατευθύνσεις.

$$P = \rho \cdot g \cdot h$$

*(ρ – πυκνότητα του υγρού, g – επιτάχυνση της βαρύτητας,
 h – βάθος)*

ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΙΚΗ ΠΙΕΣΗ

Η ατμόσφαιρα ασκεί πίεση σε κάθε αντικείμενο που βρίσκεται μέσα της.

Η πίεση αυτή στην επιφάνεια της θάλασσας είναι περίπου **101.300Pa** ή αλλιώς 1 ατμόσφαιρα (**1atm**).

ΑΝΩΣΗ – ΑΡΧΗ ΤΟΥ ΑΡΧΙΜΗΔΗ

Τα υγρά ασκούν κατακόρυφη δύναμη με φορά προς τα πάνω σε κάθε σώμα που βυθίζεται σε αυτά.

Η δύναμη αυτή είναι ίση με το βάρος του υγρού που εκτοπίζεται από το σώμα.

(Αντιλαμβανόμαστε ότι η ποσότητα του εκτοπιζόμενου υγρού είναι ίση με τον όγκο του σώματος)

ΕΡΓΟ

Έργο είναι η ποσότητα της ενέργειας που χρησιμοποιείται για να παραχθεί κάποιο αποτέλεσμα.

Χρησιμοποίηση ενέργειας σημαίνει ότι αυτή ή αλλάζει μορφή, ή μεταφέρεται από ένα σώμα σε ένα άλλο, και έτσι παράγεται το αποτέλεσμα – έργο.

ΕΡΓΟ ΔΥΝΑΜΗΣ

Όταν δρα μια δύναμη τότε μετατρέπεται ή μεταφέρεται ενέργεια. Όταν η δύναμη αυτή προκαλεί την μετατόπιση ενός σώματος, τότε το έργο (ή αλλιώς η χρησιμοποιημένη ενέργεια) υπολογίζεται από τη σχέση:

$$W = F \cdot \Delta x$$

$W =$ έργο (σε *Joule*), $F =$ δύναμη (σε *N*), $\Delta x =$ μετατόπιση (σε *m*)

ΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ (Κινητική – Δυναμική)

Ενέργεια, είναι ένας παράγοντας που μπορεί να προκαλέσει μεταβολές. **Μονάδα έχει το J – Joule (Τζάουλ)**

Βαρυτική δυναμική ενέργεια έχει ένα σώμα το οποίο βρίσκεται μέσα σε ένα πεδίο βαρύτητας και ασκείται επάνω του βαρυτική δύναμη.

$$U_{\text{δυν}} = m \cdot g \cdot h \quad (\text{μάζα} \times \text{επιτάχυνση βαρύτητας} \times \text{ύψος})$$

Κινητική ενέργεια έχει ένα σώμα όταν κινείται.

$$E_{\text{κιν}} = \frac{1}{2} m \cdot v^2 \quad (\text{μάζα} \times \text{τετράγωνο της ταχύτητας, δια 2})$$

ΑΡΧΗ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Η ενέργεια δεν παράγεται από το μηδέν ούτε εξαφανίζεται, αλλά μετατρέπεται από μια μορφή σε μια άλλη, ή μεταφέρεται από ένα σώμα σε ένα άλλο.

ΜΟΡΦΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΤΡΟΠΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Π.χ. Ηλεκτρική σε θερμική, κινητική σε δυναμική, χημική σε θερμική κ.α.

ΙΣΧΥΣ

Ισχύς μιας μηχανής ή συσκευής μας δείχνει σε πόσο χρόνο αυτή η μηχανή (ή συσκευή) μετατρέπει ένα ποσό ενέργειας, δηλαδή παράγει κάποιο έργο.

Μονάδα ισχύος είναι το W (ένα Βατ).

$$P = \frac{W}{t} \quad \text{ή} \quad P = \frac{E}{t}$$

$P = \text{Ισχύς}$

$W = \text{Εργο}$

$E = \text{Ενέργεια}$

$t = \text{Χρόνος}$

ΘΕΡΜΟΤΗΤΑ - ΘΕΡΜΟΚΡΑΣΙΑ

Θερμότητα – Είναι μια μορφή ενέργειας (εσωτερική κινητική ενέργεια των μορίων).

*Θερμοκρασία – Δείχνει πόσο ζεστό ή κρύο είναι ένα σώμα.
Μετριέται με τα θερμόμετρα.*

ΚΛΙΜΑΚΕΣ ΘΕΡΜΟΚΡΑΣΙΑΣ

Κελσίου – Κατώτερη θερμοκρασία -273°C ,
 0°C πήξη νερού, 100°C βρασμός νερού.

Κέλβιν – Κατώτερη θερμοκρασία 0K (δηλαδή τα μόρια δεν έχουν εσωτερική κινητική ενέργεια), πήξη νερού 273K , βρασμός νερού 373K .

Η θερμότητα μεταφέρεται από ένα σώμα υψηλής θερμοκρασίας σε ένα σώμα χαμηλής θερμοκρασίας.